

MAGYAR SPORTLÓ ÉS FÉLVÉR TENYÉSZTŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK

TENYÉSZTÉSI ÉS TÖRZSKÖNYVEZÉSI SZABÁLYZATA

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

II. A TENYÉSZKANCA ÁLLOMÁNY TÖRZSKÖNYVEZÉSÉNEK RENDSZERE

(KANCABÍRÁLATI SZABÁLYZAT)

III. FEDEZŐMÉNEK BEOSZTÁSA A TENYÉSZTÉSBE

IV. MSLT CSIKÓ BÍRÁLATI RENDSZERE

V. MSLT LÓBÍRÁLATI SZABÁLYZAT

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. A tenyésztési szabályzat célja

A Tenyésztési és Törzskönyvezési Szabályzat (a továbbiakban: TTSZ) célja a tenyésztői munka rendszerezése a magyar félvér és a mezőhegyesi sportló alapjain létrejött sportlóállomány minőségi fejlesztése érdekében. Ennek keretében a szabályzat határozza meg a tenyésztési és nyilvántartási feladatokat.

A Tenyésztési és Törzskönyvezési Szabályzat tartalmazza a **tenyésztési programot** és minden olyan tenyészállatra vonatkozik, amely a fajta törzskönyvében szerepel. Az MSLT egységes törzskönyvet vezet, mely fő-törzskönyvet és melléktörzskönyvet tartalmaz. A lótenyésztés hagyományaira való tekintettel a törzskönyvet az MSLT „**Méneskönyv**” néven publikálhatja.

Az egységes törzskönyvben kerül nyilvántartásba minden olyan mén (hímnemű egyed) és kanca, valamint ezek ivadécai, amelyek megfelelnek a TTSZ-ben rögzített vonatkozó szabályoknak. A törzskönyvbe kerülés feltétele a magyar lóazonosító megléte, ezért importok esetén a honosítást a tulajdonosnak el kell végeztetnie.

2. Tenyésztési cél

Hosszú hasznos élettartamú sportlovak tenyésztése, amelyek alkalmasak a legmagasabb szintű sportkipróbálásra és

- nemzetközi szinten is elismert származással rendelkeznek
- külső kisugárzással, tetszetős küllemmel rendelkeznek
- szabályos mozgással, ugróstílussal rendelkeznek
- olyan belső tulajdonságokkal rendelkeznek, melyek biztosítják a teljesítményre való alkalmasságot (karakter, vérmérséklet, egészség, szervezeti szilárdság)

A magyar sportló fogalma

A magyar sportló (MSL) nyitott méneskönyvű, melegvérű, modern sportló fajta, melynek bázisát a magyar félvér populáció adja.

A magyar sportló (MSL) nemes, tetszetős küllemű, szilárd szervezetű háta és/vagy fogatló. Magyar sportlónak tekinthető az a ló, mely megfelel a fajta törzskönyvi követelményeinek, illetve az MSLT törzskönyvében nyilvántartott, küllemi bírálaton átesett kancából, az MSLT által elfogadott méntől született és származásellenőrzésen átesett. A melléktörzskönyv „B” részében nyilvántartott kancák

ivadékaik magyar sportló fajta, melléktörzskönyv (MT) megjelöléssel kerülnek a törzskönyvbe a kancák tenyészeredményeként.

A méneskönyv nyitott minden olyan ló számára, mely a fent részletezett célok elérésében előnyösen felhasználható és a törzskönyvi előírásoknak megfelel. Ezekhez a fajtákhoz sorolható minden olyan sportló fajta, ami az EU-ban elismert és/vagy a WBFSH tagszervezeteibe tartozik, illetve arab, arabtelivér, angloarab és angol telivér, valamint a hagyományos magyar fajták. A törzskönyvbe felvehetők a törzskönyvi előírásoknak megfelelő, fajtába nem sorolható (köztenyésztett) egyedek is.

3. A főtörzskönyvbe kerülés követelményei:

Mének:

„A” törzskönyvi osztály

- Betöltött 3 éves kor (tenyésztésbe állítás évében)
- Hiteles 4 ősi soros származás igazolás
- A származásában minden melegvérű fajta elismert
- A származásban ismeretlen ős nem szerepelhet
- Idegen fajtájú mén is felvehető a méneskönyvbe
- Kötelező a ménkiválasztáson való eredményes szereplés és a ménvizsga STV I. (3. függelék) lovas alatti feladat – vagy a korosztálytól elvárt sportteljesítmény – teljesítése · Az „A” törzskönyvi osztályba csak állatorvosi szűrésen (6. melléklet) átesett apaállatokat lehet felvenni
- Marmagasság minimum 160 cm bottal

„B” törzskönyvi osztály: nemesítő fajtájú mén

- Angol telivér, angloarab, arab telivér, shagya-arab, akhalteke és andalúz fajtájú mén
- Betöltött 3 éves kor (a tenyésztésbe állítás évében)
- Hiteles 4 ősi soros származás igazolás

„C” törzskönyvi osztály: célpárosításra engedélyezett mén

- fogat szakirányú és korlátozott tenyésztési engedéllyel rendelkező mén
- Betöltött 3 éves kor (a tenyésztésbe állítás évében).
- Hiteles 4 ősi soros származás igazolás
- ménkiválasztáson való részvétel

Honosításhoz elegendő a külföldi lóútlevélben található 3 ősi soros származás igazolás.

Kancák:

- Betöltött 2 éves kor (tenyésztésbe állítás évében)
- Hiteles 4 ősi soros származás igazolás
- A származásában 12,5%-nál több ismeretlen (vagy nem melegvérű) ős nem lehet
- Főtörzskönyvi regisztrációhoz küllemi bírálat szükséges. A kanca bírálatát az egyesület vezetése által jóváhagyott bírálati lapon kell elvégezni. A kanca küllemi bírálata során a részkritériumok mindegyikében minimum 5 pontot kell elérnie, a típusban minimum 6 pontot
- Minimális marmagasság 158 cm bottal
- A kancák főtörzskönyvi osztályokba sorolása a saját és/vagy ivadék teljesítményvizsgálat eredménye alapján történik

Osztályok:

Prémium Országos vagy regionális kancavizsga eredmény alapján
Preferált Saját vagy ivadék teljesítmény alapján
Sport Elit Saját teljesítmény alapján
Tenyésztési Elit Ivadék teljesítmény alapján
Elit Saját és ivadék teljesítmény alapján

4. Melléktörzskönyvbe kerülés követelményei:

Kancák:

- Betöltött 2 éves kor
- Magyarországon nyilvántartott egyedi jelölés
- MSLT által elfogadott ménnel fedeztetették
- Származásában 12,5%-nál több ismeretlen ős is lehet

5. A kancaállomány nyilvántartása

Az egyesületi kancaállományt az MSLT a jelen szabályzat I. rész 3-4. pontjában és a II. részében rögzített feltételek alapján tartja nyilván. A közhitelőség biztosításának érdekében valamennyi nyilvántartott kancát a vonatkozó jogszabályok szerinti ellenőrzésben kell tartani. A törzskönyvi ellenőrzésbe vétel a tulajdonos kezdeményezésére történik.

A tenyészkanca állomány minősítése

A sajátteljesítmény vizsgálat (STV) eredménye, saját sportteljesítmény és az ivadékok teljesítményvizsgálata alapján a kancákat az egyesület törzskönyvi osztályokba sorolja, melynek módjáról a kancabírálati szabályzat (jelen szabályzat II. része) rendelkezik. A kancák bírálatát minden esetben a tulajdonosnak kell kezdeményeznie.

6. Fedezőménnek használata a tenyésztésben

A fedezőménnek használatáról a „Fedezőménnek beosztása a tenyésztésbe” c. fejezet (jelen szabályzat III. része) rendelkezik. Az egyesület által kiállított "Tenyésztési engedély" alapján az MSLT, (vagy az általa megbízott szervezet) szerződést köt a méntartókkal.

Az egyesület minden évben közreadja az adott évre tenyésztési engedéllyel ellátott ménnek jegyzékét a felállítási hely feltüntetésével.

Fedeztetés/Termékenyítés (továbbiakban egységesen fedeztetés)

A fedeztetési idő január 1-től december 31-ig tart. Meg kell azonban jegyezni, hogy szakmailag a március 1. és június 30. és az október 15. és november 15. közötti fedeztetések javasoltak. A természetes fedeztetés mellett a friss és mélyhűtött spermás termékenyítés - a vonatkozó előírások megtartásával - egyaránt elfogadott.

Fedeztetések nyilvántartása

A fedeztetésről fedeztetési jegyzőkönyvet kell kiállítani. Papír alapú fedeztetési jegyet, a bevezetésre került online fedjegy helyettesíti, ami az MSLT elektronikus felületén tölthető ki.

A fedeztetés, termékenyítés utólagos bejelentésének szabályai

Az időben le nem könyvelt fedeztetésből (fedeztetési jegyzőkönyv nem került kiállításra) született

csikók törzskönyvezése az ún. pótfedeztetési jegyzőkönyv kiállítása és a származás DNS vizsgálattal történt igazolása után lehetséges. Az apaállat fedeztetési engedélyének rendezése

visszamenő hatályú. Amennyiben fedeztetési engedély kiadásának bármi akadálya merül fel, a csikó származás igazolásához elnökségi döntés szükséges. Ezen esetekben a DNS vizsgálaton túl külön eljárási díj megfizetésére kötelezett a csikó tulajdonosa. A külön eljárási díj az MSLT-t illeti meg.

7. Biotechnológiai eljárások

Mesterséges termékenyítésre minden, az MSLT által engedélyezett és a NÉBIH előírásainak megfelelő mén használható. A mesterséges termékenyítésre kijelölt ménnek számára azonban kötelezően előírt a mesterséges termékenyítés. A magyar sportló fajtaban engedélyezett eljárás az embrió átültetés, és az OPU/ ICSI eljárás.

8. Ellés és csikóbejelentés

A kanca ellését a tulajdonos jelenti be a törzskönyvező szervezetnek, az MSLT elektronikus csikóbejelentőjén. Csikószámot csak olyan kanca utódja kaphat, amely a fő-, vagy melléktörzskönyvbe bekerült. A csikó nyilvántartásba vétele az egyedi megjelölés elvégzése után a törzskönyv megfelelő részében történik meg a kanca tenyészeredményeként.

9. A csikók azonosítása, leírása, egyedi tartós megjelölése

A fő-törzskönyvben és melléktörzskönyv „A” részében **nyilvántartott kancák ivadékai** származásellenőrzést követően **magyar sportlóként** (MSL – nemzetközi dokumentumokban HSH) mint a kancák tenyészeredményei kerülnek nyilvántartásba. Az MSLT melléktörzskönyv „B” részében nyilvántartott kancák ivadékai, mint a kancák tenyészeredményei, **melléktörzskönyvesként (MT)** kerülnek nyilvántartásba.

A „magyar sportló” fajta megjelölés használatnak törzskönyvi és egyesületi tagsági követelményei vannak.

Azonosításra és megjelölésre lehetőleg a csikó anyja alatt kerül sor. A csikót a tenyésztő szervezet képviselője azonosítja és megjelöli az 1.sz. függelékben leírtak szerint. A törzskönyvben nyilvántartott kancák ivadékainál származás ellenőrzést kell végezni. A magyar sportlóként nyilvántartott csikók származását DNS vizsgálattal kötelező ellenőrizni. Ha az anyai DNS nem szerezhető be, úgy a fedeztetéstől a jelölésig nyilatkozatokkal alátámasztott nyomon követhetőség és genetikai vizsgálat szakértői véleményének birtokában a származás elnökségi döntéssel igazolható. A vizsgálatot a kanca tulajdonosának terhére az erre kijelölt laboratórium végzi. DNS vizsgálat szűrőpróba szerűen, vagy indokolt esetben (pl. egy évnél idősebb, nem a kanca alatt lévő csikó azonosítása) a nem fő-törzskönyvi kancák ivadékainál is végeztethető.

Egyesületi nyilvántartásban szereplő kanca és az egyesület által engedélyezett mén után született csikók megjelölése mikrohippeltel történik.

A bal combon fajtajellel történő megjelölés a fő-törzskönyves magyar sportló és a melléktörzskönyves (MT) csikóknál szabadon választható. Ugyanez a testtáj használható a ménesjel besütésére.

Az MSLT által elfogadott ménesjelek:

- Mezőhegyesi ménes
- Pataki ménes
- Técsy ménes
- Timpex ménes

10. Az MSLT csikók méneskönyvi elnevezése

A csikók elnevezése

Valamennyi csikónak használati nevet kell adni, melyet a tulajdonos a csikóazonosítási jegyzőkönyvön terjeszt elő. Ha valamilyen okból névváltoztatásra kerül sor, a régi nevet is fel kell tüntetni a hivatalos okmányokon és a származási lapon. (A pontos adatnyilvántartás érdekében a névváltoztatás kerülendő.)

A használati név elfogadása megtagadható, ha

- a védett nevek listáján szerepel
- valamely fajta vagy törzs neve
- személyt vagy jó ízlést sért
- 15 betűnél hosszabb

11. Az elnökség feladatai

Az egyesület tenyésztési munkájának egységesítése, összehangolása, a tenyésztők munkájának segítése, szaktanácsadás, rendezvények szervezése bíráló bizottságok felállítása, tenyésztési koncepció kialakítása. Az elnökség hatáskörébe tartozik a törzskönyvezési munkához használatos nyomtatványok tartalmának meghatározása, valamint a díjtételek kialakítása.

Az elnökség tenyésztéssel kapcsolatos feladatait az Alapszabály 2/6. pontja tárgyalja.

12. Bizottságok feladatai

Bíráló Bizottság

A Bíráló Bizottság tagjait az elnökség javaslatára a tagság választja. Az elnökség felelőssége azon személyek kijelölése, akik alkalmasak lehetnek ennek a hivatásnak betöltésére (csak szakmai szempontok érvényesülhetnek). A bizottság összetételében a lovas ágazat minél több szegmense képviseltesse magát. A kiválasztott grémiumnak a képzésben is szerepet kell vállalnia.

Az országos rendezvények bírálataihoz 3 főt kell delegálni. Az MSLT rendezvényeire az elnökség egy-két fő meghívott külföldi bírálót is delegálhat rendezvényenként.

Ménkiválasztáson és ménvizsgán a bírálatokat csak a Ménbíráló Bizottság végezheti.

A Ménbíráló Bizottság 3 tagja a Bíráló Bizottság tagjaiból kerül elnökségi javaslatra kiválasztásra, majd megválasztásra. A bizottságnak döntéseit meg kell indokolnia. A Ménbíráló Bizottság elnöke a Bíráló Bizottság vezetője is egyben, akit az egyesület elnöksége nevez ki.

A bírálók képzésére nagy hangsúlyt kell fektetni, megszervezéséről az elnökségnek kell gondoskodnia. A képzések vezetője a Ménbíráló Bizottság elnöke.

Bírálatok

Az egyesületi rendezvényeken a bírálatokat minimum 3 fő végzi. A bírálatok kapcsán a tenyésztéssel kapcsolatos fellebbviteli kérdésekben a Fellebbviteli Bizottság dönt.

Valamennyi MSLT rendezvényen célszerű a lovakról álló- és mozgó felvételt készíteni. Ezek a felvételek támpontul szolgálhatnak a képzésekben, szakmai vitákban, illetve a tagság tájékoztatásában. A felvételek az egyesület tulajdonát képezik.

A Fellebbviteli Bizottság:

Az Elnökség - bíráló képzést elvégzett - tagjaiból alakult 3 tagú bizottság. Az Elnökség felkérhet bíráló képzést elvégzett MSLT tagot a bizottságban való részvételre. A bizottság a döntéseit egyszeri szótöbbséggel hozza meg.

II. A TENYÉSZKANCA ÁLLOMÁNY TÖRZSKÖNYVEZÉSÉNEK RENDSZERE

A tenyészkanca állomány felmérése, valamint az ezen keresztül történő minősítés elengedhetetlenül szükséges a minőségi tenyésztői munka fejlesztéséhez.

1. A tenyészkancák törzskönyvi besorolása

Főtörzskönyvi kanca

Főtörzskönyvi osztályba nem sorolt kanca

Főtörzskönyvi osztályba sorolt kanca

Prémium **Országos vagy regionális kancavizsga eredmény alapján**

Preferált **Saját vagy ivadék teljesítmény alapján**

Sport Elit **Saját teljesítmény alapján**

Tenyésztési Elit **Ivadék teljesítmény alapján**

Elit **Saját és ivadék teljesítmény alapján**

Melléktörzskönyves kanca

A melléktörzskönyv a küllemi bírálat, vagy egyéb főtörzskönyvi kritériumok hiánya okán kerülnek a kancák.

2. Főtörzskönyvi kanca:

Besorolást kaphat minden olyan kanca, amelyre igaz, hogy:

- 3 éves kort betöltötte
- Hiteles 4 ősi soros származási lappal rendelkezik
- Az ismert származásban 12,5%-nál több ismeretlen (vagy nem melegvérű) ős nem lehet. A származásban minden melegvérű fajta elismert
- A főtörzskönyvbe kerüléshez „országos vagy regionális tenyészszelemléken” küllemi bírálat szükséges. A kanca bírálatát az egyesület vezetése által jóváhagyott 70 pontos MSLT bírálati lapon kell, hogy történjen. A kanca küllemi bírálatát során a részkritériumok mindegyikében minimum 5 pontot kell elérnie, a típusban minimum 6 pontot.
- Minimális marmagasság 158 cm bottal
- A törzskönyvbe kerülésnek saját sportteljesítmény követelménye nincs. A főtörzskönyvi osztályokba sorolásnak saját teljesítmény és/vagy ivadékvizsgálati eredmény követelménye van.

Főtörzskönyvi osztályba sorolás

Főtörzskönyvi osztályba sorolást csak főtörzskönyvben szereplő kanca kaphat, valamely saját-, vagy ivadék teljesítmény alapján kiérdemelt további minősítéssel.

Országos kancavizsga eredmény alapján - Prémium

Saját vagy ivadék teljesítmény alapján - Preferált, Sport Elit, Tenyésztési Elit

Saját és ivadék teljesítmény alapján - Elit

3. Melléktörzskönyves kanca

Besorolást kaphat minden olyan kanca, fajtára való tekintet nélkül, amely:

- Minimum 2 éves kort betöltötte
- Magyarországon nyilvántartott, egyedi jelöléssel rendelkezik
- MSLT által engedélyezett ménnel fedeztetik

· A melléktörzskönyvbe kerülésnek saját sportteljesítmény követelménye nincs · Ide kerül az a kanca, amely a regionális szemlén nem érte el a főtörzskönyvbe kerülés kritériumát

4. Küllemi bírálatok, saját teljesítmény vizsgálat

Házi szemle

Alapfokú szemle, melyet az MSLT képviselője a kanca tartási helyén egyedül végez. A bírálat a 2. sz. melléklet szerinti kanca bírálati lapon történik.

Az MSLT minden esetben tájékoztatja a tenyésztőt, hogy mikor és hol van a legközelebbi regionális kancaszemle, ahol a bíráló bizottság pontozással minősíti a kancákat a főtörzskönyvi felvételhez.

Regionális kancaszemle

A legalább két tagú bíráló bizottság pontozással minősíti a kancákat. A bírálathoz a 1. sz. melléklet szerinti kanca bírálati lapot kell használni.

A résztvevő lovak a kancaszemlét követően fő- vagy melléktörzskönyvi felvételre kerülnek a kanca bírálat eredményétől függően.

A regionális kancaszemlén a „Prémium” minősítés technikai feltételek függvényében adható.

Országos kancavizsga

Az évente megrendezésre kerülő országos kancavizsga a kanca STV szabályzat (IV. sz. függelék) szerint kerül lebonyolításra. A részvétel feltétele a méneskönyvi nyilvántartás. Bírálat nélküli kanca csak létszámhiány esetén vehet részt.

A kancavizsgán elért eredmények alapján a bíráló bizottság „Prémium” minősítéseket oszt ki a kanca STV szabályzatban lefektetettek szerint.

„Prémium” minősítésre jogosult minden kanca, amely a kancavizsga időpontjában alkalmazott pontozás során elérte a kanca STV szabályzatban lefektetett százalékokat.

Törzskönyvi osztályba sorolás

A főtörzskönyvben nyilvántartott kancák kiérdemlik a „Preferált” minősítést, ha az alábbi feltételek *egyike* teljesül:

- a.) „Prémium” és legalább 2 csikóját bemutatták, amelyek 50% -át kívánatosnak ítélték.
- b.) saját eredményei a sportban (legalább háromszor A1-osztályban az első háromban volt helyezve, illetve háromszor hibátlan magasabb osztályban) továbbá legalább egy csikóját bemutatták; a bemutatott csikók 50%-át kívánatosnak ítélték.
- c.) lányainak 50%-át méneskönyvi osztályba sorolták és/vagy mén utódainak 25%-a a méntörzskönyv „A” osztályában került. Összesen legalább 2 utódját regisztrálták a törzskönyvben.

- d.) sportban kipróbált utódainak legalább 50%-a legalább az első három helyezettben volt

háromszor A1 kategóriás versenyen, illetve legalább egy csikója háromszor volt hibátlan A3 – vagy ennél magasabb nemzetközi - szintű versenyen.

A főtörzskönyvben nyilvántartott kancák kiérdemlik a „**Sport Elit**” minősítést saját sportteljesítményük alapján, ha legalább 3x helyezést értek el, és 0 hp-os pályát teljesítettek legalább nemzeti A/3 kat. (140 cm-es pályán), vagy nemzetközi (CSI és CSIO) 140 cm-es pályán.

A főtörzskönyvben nyilvántartott kancák kiérdemlik az „**Elit**” minősítést, amennyiben az alábbi feltételek közül kettőnek megfelelnek:

- a.) „Prémium” és legalább 2 csikóját bemutatták, amelyek 50% -át kívánatosnak ítélték.
- b.) saját eredményei a sportban (legalább háromszor A1-osztályban az első háromban volt helyezve, illetve háromszor hibátlan magasabb osztályban) továbbá legalább egy csikóját bemutatták; a bemutatott csikók 50%-át kívánatosnak ítélték.
- c.) lányainak 50%-át méneskönyvi osztályba sorolták és/vagy mén utódainak 25%-a a méntörzskönyv „A” osztályában került. Összesen legalább 2 utódját regisztrálták a törzskönyvben.
- d.) sportban kipróbált utódainak legalább 50%-a legalább az első három helyezettben volt háromszor A1 kategóriás versenyen, illetve legalább egy csikója háromszor volt hibátlan A3 – vagy ennél magasabb nemzetközi - szintű versenyen. Összesen legalább 2 utódját regisztrálták az MSLT Méneskönyvében.

5. Egészségügyvel kapcsolatos minősítések

Az egészségügyi szűrésen (klinikai-, endoszkópos- és röntgen vizsgálat) átesett, annak a feltétel rendszerének megfelelt tenyészkanca „**mentes**” minősítést szerezhet. A vizsgálat elvégzése ajánlott, de nem kötelező. Az egészségügyi szűrés megegyezik a fedezőmének esetében alkalmazott vizsgálati protokollal.

6. Egyéb rendelkezések

A születendő csikók származási igazolásában fel kell tüntetni az anya törzskönyvi besorolását.

Import tenyészkancák minősítése

A kancatartó kérésére - megfelelő igazolások megléte esetén -, a WBFSH által elismert sportló fajták tenyészkancái küllemi bírálat nélkül felvehetők abba a törzskönyvi osztályba, ahol az adott fajtában nyilván voltak tartva.

Melléktörzskönyvi kancák saját teljesítménye

Azok az MSLT által a melléktörzskönyvben nyilvántartott kancák esetében, melyek saját sportteljesítményük alapján teljesítik vagy meghaladják a „Sport Elit” minősítéshez szükséges szintet, vagy utódaik teljesítménye által megfelelnek a „Preferált”, vagy „Tenyésztési Elit” minősítésnek, a tulajdonos kérésére az elnökség határozhat a magasabb törzskönyvi osztályba sorolásról.

Sportteljesítmények szakáganként

A kancák törzskönyvi osztályba sorolása a saját/ivadékok sporteredményei alapján a választott szakágukban elért eredményeik alapján helyettesíthetők be kategóriáinként.

DÍJUGRATÁS	DÍJLOVAGLÁS	MILITARY	Fogathajtás
Korosztályos versenyek	CDNA-B L-kat. 20x40 65%	„B” kat	CAN-C kategóriás versenyen eredményes szereplés
125 cm	CDNA-B L-kat. 20x60 65%	CNC*	ua.
130-135 cm	CDNA M-kat. 65%	CNC**	CAN-B kategóriás versenyen eredményes szereplés
140-145 cm	CDNA Szt. György 65%	CCN**	CAN-A kategóriás versenyen eredményes szereplés

III. FEDEZŐMÉNEK BEOSZTÁSA A TENYÉSZTÉSBE

Az MSLT-ben tenyésztési engedéllyel rendelkező mének a törzskönyvbe kerülnek bevezetésre.

1. A mének törzskönyvi osztályokba sorolása

- **„A” - Főtörzskönyvi mének:** állandó vagy ideiglenes fedeztetési engedéllyel rendelkező mének. Az állandó fedeztetési engedélyt kapott méneket (saját és ivadék teljesítmény követelmény alapján, ld.: jelen szabályzat III. részében az 5. pont) az MSLT a „*méntörzskönyv*” -ben törzsménként tartja nyilván
- **„B” - Nemesítő fajtájú mének:** angol telivér, angloarab, arab telivér, shagya-arab, akhalteke és andalúz fajtájú mének
- **„C” - Célpárosításra engedélyezett mének:** itt szerepelnek a fogat szakirányú, illetve korlátozott engedélyt kapott mének.

2. Az „A” törzskönyvi osztályba történő felvétel feltételei

- Betöltött 3 éves kor (tenyésztésbe állítás évében)
- Hiteles 4 ősi soros származás igazolás
- A származásában minden melegvérű fajta elismert
- A származásban ismeretlen ős nem szerepelhet
- Idegen fajtájú mén is felvehető a méneskönyvbe
- Kötelező a ménkiválasztáson való eredményes szereplés és a ménvizsga STV I. (3. függelék) lovas alatti feladat – vagy a korosztálytól elvárt sportteljesítmény – teljesítése
- a főtörzskönyvbe csak állatorvosi szűrésen (6. melléklet) átesett apaállatokat lehet felvenni
- Marmagasság minimum 160 cm bottal

3. A „B” és „C” törzskönyvi osztályba történő felvétel feltételei

- Kötelező a ménkiválasztáson való részvétel
- Minimum 3 éves kor (a tenyésztésbe állítás évében)
- Hiteles 4 ősi soros származási igazolás
- ménkiválasztáson való részvétel

4. A ménszemle - ménkiválasztás

- A ménkiválasztás az egyesület döntése egy mén ideiglenes használatáról a tenyésztési program keretein belül. A ménkiválasztás a teljesítőképesség és a külső megjelenés (küllem), alapján történik országos ménszemlén.
- Ahhoz, hogy egy mén ménkiválasztáson vehessen részt, a következő feltételeknek kell megfelelnie:
 - Lóútlevéllal kell rendelkeznie
 - Adott évben a 2 éves kort betöltötte
 - A származásnak meg kell felelnie a törzskönyv feltételeinek
 - Az országos ménkiválasztáson való részvételt az MSLT Ménbíráló Bizottsága regionális kancavizsgálóval együtt lebonyolított előzetes ménszemléhez kötheti - A ménszemle előtt a mén azonosságát, származását igazolni kell. A tenyésztésbe állításhoz a genetikai ellenőrző vizsgálatok eredményeinek meg kell lenniük (a DNS vizsgálat költsége a tulajdonost terheli).
 - A küllemi bírálatot az egyesületbe által elfogadott, leíró bírálati lapon (3. sz. melléklet) kell elvégezni. A bírálat része a kemény talajon (aszfalt) történő felvezetés. A ménbírálat részletes szabályait a Mén STV szabályzat (III. sz. függelék) tartalmazza.
 - A főtörzskönyvbe kerülés feltétele hogy a mén egészséges, mentes hörögösségtől, periodikus szemgyulladástól. Nem lehet rendellenesség a fogazatban és a herékben, kizárt a farok alacsony tűzése. A főtörzskönyvi ménnek röntgen diagnosztikai szűrésen is át kell esnie. - A Ménbíráló Bizottság joga, hogy további vizsgálatokat rendeljen el.
 - Doppingvizsgálat: a ménkiválasztásra, ill. az előválogatásra nem engedhetők azok a mének, amiknek valamilyen doppinganyagot vagy a FEI által meghatározott tiltott orvosságot (orvosi anyagot) adtak be, vagy valamilyen beavatkozás által a teljesítményét, illetve a teljesítőképességét befolyásolták. A ménbíráló bizottságnak és az elnökségnek joga van bármikor doppingtesztet végeztetni.
 - Az országos ménszemlén kiválasztott egyedek teljesíthetik az STV I. lovas alatti feladatot.
 - A külföldön körungolt méneket elég az országos ménkiválasztáson bemutatni, ott az ismertetett módon kerülnek elbírálásra. Az állatorvosi vizsgálat kötelező számukra is, de ha van már ilyen, a vizsgálatokat nem kell még egyszer elvégezni.

Fellebbezés

A mén tulajdonosa a bizottság döntése ellen fellebbezést nyújthat be a döntéstől számított négy héten belül. Ezt írásban kell benyújtania, indoklással együtt. Az elnökség meghatározza a mén újbóli bírálatának helyét és idejét.

Egyéb rendelkezések

Az országos ménszemlén a Ménbíráló Bizottság döntése alapján kiválasztott méneknek az STV I. lovas alatti vizsga teljesítése (vagy szabályzat szerinti sportteljesítmény) és az állatorvosi szűrés (6. melléklet) kívánatos vagy megfelelt eredménye kötelező feltétel a törzskönyvi „A” osztályba kerüléshez. Ha a ló kora és képzettsége megengedi, valamint a feltételek megvannak, a ménkiválasztás és az STV I. lovas alatti vizsga lehetséges egy helyen és egy időben is.

Amennyiben a ménszemlén olyan mén kerül kiválasztásra, amelynek sporteredményei megfelelnek a az „A” törzskönyvi osztályba sorolt ménekkel szemben támasztott követelményeknek, nem kell teljesítenie az STV I. lovas alatti feladatát.

5. Tenyésztési engedély

A.) Ideiglenes tenyésztési engedély

A ménvizsgát (STV I.) teljesített apaállatok ideiglenes fedeztetési engedélyt kapnak. Ettől az időponttól állhatnak tenyésztésbe.

Amennyiben a ménszemlén olyan mén kerül kiválasztásra, amely nem éri el a 3 éves kort (+2 hónap), első fedeztetési idényének dec. 31-ig kell teljesítenie a lovas alatti vizsgát. Tenyésztési engedély részére az adott évben, melyben a 3 éves kort betölti, kiadható.

Ideiglenes tenyésztési engedélyt kapott mének ivadékainak vizsgálata

A mének után született csikókat szemléztetni kell.

A szabályzat hatálya alá esik a főtörzskönyvi mének első évjárata, megszületésük évében.

- 1-9 csikó esetén legalább egyet,
- 10-19 megszületett csikó esetén legalább két csikót,
- 20-29 megszületett csikó esetén 3 csikót,
- 30 csikó fölött legalább 5 csikót kell szemléztetni .

Amennyiben egy mén első évjázatából nem lett csikó elbírálva, a következő évben a megszületett csikóinak 50%-át szemléztetni kötelező.

Amennyiben igazolást nyer, hogy nem maradt az országban élő utóda a ménnek, egy fedeztetési szezonra visszaállítható a mén státusza, de a következő évben a megszülető csikóinak 50%-át szemléztetni köteles.

Minden nyilvántartott kanca tenyésztési eredményét figyelembe kell venni. A tenyésztésvezető a nagyobb kihasználtságú mének esetében önállóan is kezdeményezhet csikószemlét.

Ideiglenes tenyésztési engedélyt kapott mének saját teljesítmény követelményei

- a 4 éves méneknek minősülniük kell a korosztályos döntőre (tenyészverseny)
- az 5, 6 és 7 éves apaállatoknak a választott szakágukban kiírt bajnokságokon versenyezniük kell - a döntőn részt kell venniük és azt teljesíteniük kell - egy fedett pályás vagy egy kültéri korosztályos döntő eredményes teljesítése esetén teljesül a követelmény

Azok a 6 éves főtörzskönyvi mének, melyek státusza egyszer a teljesítmény hiányában felfüggesztésre került, 8 éves korukban is szerepelniük kell szakági korosztályuk bajnokságában.

A mének eredményeit az alábbi táblázat szerint kell figyelembe venni:

DÍJUGRATÁS	DÍJLOVAGLÁS	MILITARY	Fogathajtás
Korosztályos versenyek	CDNA-B L-kat. 20x40 65%	„B” kat	CAN-C kategóriás versenyen eredményes szereplés
125 cm	CDNA-B L-kat. 20x60 65%	CNC*	ua.
130-135 cm	CDNA M-kat. 65%	CNC**	CAN-B kategóriás versenyen eredményes szereplés

140-145 cm	CDNA Szt. György 65%	CCN**	CAN-A kategóriás versenyen eredményes szereplés
------------	-------------------------	-------	---

Ideiglenes tenyésztési engedély felfüggesztése

Amennyiben a fentiek nem teljesülnek, az apaállat ideiglenes tenyésztési engedélyét az egyesület elnöksége felfüggeszti. A felfüggesztés addig tart, ameddig a mén nem felel meg az előírt követelményeknek.

A felfüggesztés ideje alatt a mén főtörzskönyvi státusza is időszakosan szünetel és csak külön engedéllyel korlátozott számban fedezhet. A felfüggesztés folyamatosan maximum 2 évig tarthat. Ezt követően a mén tenyésztési engedélye visszavonásra kerül.

Ideiglenes tenyésztési engedély visszavonása

Nem kívánatos tulajdonságok megjelenése esetén, valamennyi megszületett csikót szemrevételezni kell. Ha a széleskörű vizsgálat indokolja, a mén kizárható a tenyésztésből.

B.) Állandó tenyésztési engedély

Azok ménnek, melyek maradéktalanul teljesítik a ideiglenes tenyésztési engedélyt kapott méneknek előírt sajátjeljesítmény és ivadékvizsgálati feltételeket, állandó fedeztetési engedélyt kapnak és a méntörzskönyvbe kerülnek.

Állandó tenyésztési engedély felfüggesztése

Ha az alábbi pontok közül valamely teljesül, a mén törzskönyvi státusza felfüggesztésre kerül:

- a mén második évjázatának 5. évében egyetlen utód sem szerepel versenyen - a mén harmadik évjázatának 4. évében egyetlen utóda sem szerepelt regionális kanca szemlén, illetve országos ménszemlén

A felfüggesztés ideje alatt a mén főtörzskönyvi státusza is időszakosan szünetel és csak külön engedéllyel korlátozott számban fedezhet. A felfüggesztés folyamatosan maximum 2 évig tarthat. Ezt követően a mén törlődik az főtörzskönyvből.

Állandó tenyésztési engedély visszavonása

Nem kívánatos tulajdonságok megjelenése esetén, valamennyi megszületett csikót szemrevételezni kell. Ha a széleskörű vizsgálat indokolja, a mén kizárható a tenyésztésből.

C.) Import és más sportló tenyésztő szervezet által elismert fedező ménnek törzskönyvi felvétele

Az országos és regionális ménszemlék alkalmával a ménbíró bizottság elé vezetett import ménnek akkor kapnak állandó fedeztetési engedélyt, ha az alábbi feltételeknek megfelelnek:

- a „körungjuk” szerinti fajtatenyésztő egyesületben fedeztetési engedéllyel rendelkeznek tárgy évben vagy az előző évben. Erről a fajtatenyésztő egyesület igazolása kötelező. - előírt sport eredménnyel rendelkeznek.

Amennyiben egy elővezetett import mén fedeztetési engedéllyel rendelkezett, de az alábbi pontok valamelyike fennáll:

- fedeztetési engedélye nem a „körung helye” szerinti fajtára vonatkozik -
- illetve a fedeztetési engedélye 2 éve nem lett megújítva
- nem rendelkezik egyetlen fajtában sem fedeztetési engedéllyel,

akkor a bizottság elé kell tární a következőket:

- a mén sporteredményeit (hivatalos forrás!)
- a mén állategészségügyi vizsgálatairól az MSLT által elfogadott szakértő szakvéleményét (erről a mén bemutatója gondoskodik).
- a mén fedeztetési engedélyét kiállító fajtatenyésztő egyesület igazolását, hogy a mén nem selejtezés miatt veszítette el engedélyét.

Ebben az esetben a Ménbíró Bizottság dönt a mén engedélyezése felől.

Az import szaporítóanyagra az itt leírtak, valamint az állandó tenyésztési engedély fejezetben leírtak alkalmazandóak. A WBFSH ranglistán az MSLT előtt helyezett méneskönyvek (adott szakágban, megelőző két év tekintetében) által engedélyezett ménnek szaporítóanyaga a jogszabályi előírások betartásával felhasználható.

D.) Nemesítő ménnek számára kiadható tenyésztési engedély

Angol telivér, angloarab, arab telivér, shagya-arab, akhalteke és andalúz fajtájú ménnek a ménkiválasztást követően abban az esetben kerülhet a nemesítő ménnek „B” törzskönyvi osztályába, ha a ménbíró bizottság és az elnökség a sportlótenyésztés számára szükségesnek, javító hatásúnak ítéli meg. Saját fajtájában fedeztetési engedéllyel rendelkező nemesítő mén számára a tenyésztési engedély kiadható a Ménbíró Bizottság döntése alapján ménszemle nélkül is.

E.) Korlátozott és célpárosításra vonatkozó tenyésztési engedély

Korlátozott fedeztetési engedély kiadható azon MSLT tag számára, akinek ménje országos ménszemlén be lett mutatva, de nem került kiválasztásra. Korlátozott engedélyt kaphat az a mén is, amely más melegvérű magyar fajtában fedeztetési engedéllyel rendelkezik. A kérelmet a tenyésztőnek kell benyújtania a Ménbíráló Bizottság elnökén keresztül az elnökségnek. Az ilyen engedély korlátozott számú (legfeljebb 10) kancára terjedhet ki. Az engedély díjköteles.

A korlátozott fedeztetési engedély a törzskönyvben lefektetett sporteredmények és kedvező eredményű állatorvosi szűrés esetén nyilvános engedéllyé alakítható. Az eljárást a mén tartójának kell kezdeményezni a Ménbíráló Bizottságnál.

Fogat szakirányú célpárosításra engedélyezett ménjelölteket a ménszemlén be kell mutatni, a ménbíráló bizottság javaslata alapján az elnökség dönt.

F.) Egyéb rendelkezések

Amennyiben egy bizonyíthatóan rendkívüli tenyésztéssel, nemzetközi sporteredménnyel rendelkező mén a fenti követelményeknek elfogadható indokok miatt (pl. maradandó sérülés) nem tud eleget tenni, az MSLT elnöksége a tulajdonos írásbeli kérelmére ideiglenes tenyésztési engedélyt adhat a ménnek.

IV. MSLT CSIKÓ BÍRÁLATI RENDSZERE

Az MSLT tenyészkanca állományának minősítési rendszerében és a fedezőménnek tenyésztési engedélyének kiadásával szemben támasztott követelmények szempontjából is fontos szakmai célkitűzés a csikók szemlézése.

A csikók szemlézése függetlenül attól, hogy a tenyészkancák törzskönyvi osztályba sorolása miatt vagy egy-egy mén tenyésztési engedélyének további kiadása miatt történik, azonos leíró küllemi bírálatot kell alkalmazni.

A bírálatokat a bíráló bizottság végzi, a regionális kancaszemlék alkalmával. A bírálatokon felvezetett csikók díjazásban részesülhetnek. A csikók bírálatát a tenyésztésvezető, vagy megbízottja a tenyésztő kérésére és költségére a kanca tartási helyén is elvégezheti.

V. MSLT LÓBÍRÁLATI SZABÁLYZAT

Az MSLT az általa nyilvántartott lovak és csikók részére az alábbi bírálati lapokat használja a jelen szabályzatban előírt bírálatok alkalmával:

70 pontos bírálati lap:

Minden 3 éves kort betöltött kanca részére. Tartalmaz egy rövid, szöveges értékelést.

Házi szemle bírálati lap:

Minden 2 éves kort betöltött kanca részére. Tartalmaz egy rövid, szöveges értékelést.

Leíró bírálati lap:

Ezzel a típussal a regionális és az országos ménszemléken a ménjelölteket bírálják el és a csikó szemlék alkalmával a szopós korú, 1 és 2 éves csikókat.

Lineáris bírálati lap:

Ezt a típust az egyesület fakultatívan kívánja használni. Így például azon ménnek ivadékeinál, melyek száma várhatóan a tízet meghaladja.